ایرانی‌ها کجا و چطور دنبال کار می‌گردند؟

برای یافتن شغل هنوز بند «پ» معجزه می‌کند

خیلی‌ها می‌گویند در این بلبشوی بیکاری و ریزش مشاغل، جست‌وجو برای یافتن کار نوعی مهارت است. کاریابی‌ها می‌خواهند نقش واسطه را ایفا کنند، اما روش‌های جدیدی هم برای جستن کار هست که هرچند نیاز به مهارت‌های پایه‌ای مثل مهارت استفاده از اینترنت دارد، اما به صرفه‌تر از روش‌های دیگر است.

به گزارش خبرنگار ایلنا، از میان دلایل مختلفی که سر راه پیدا کردن شغل مانع ایجاد می‌کنند، شاید اینکه برخی افراد بیکار یا آنها که کاری مناسب با علاقه، تحصیلات و تخصص خود نمی‌یابند، نمی‌دانند کجا باید دنبال کار بگردند، بی‌اهمیت و فرعی محسوب شود، اما بررسی‌ها نشان می‌دهد در دنیای امروز داشتن ارتباطات مناسب نقش زیادی در یافتن شغل دارد. شاید شما هم وقتی پا به دانشگاه گذاشته‌اید با این توصیه از طرف خانواده، دوست، آشنا، همکلاسی و حتی استادتان در دانشگاه روبه‌رو شده باشید: دانشگاه همه چیز نیست، سعی کن رابطه برقرار کنی. در سال‌های اخیر جایگزینی رابطه با ضابطه یکی از مشکلات عمده بازار کار توصیف شده است. عامه مردم می‌گویند اگر می‌خواهی جایی استخدام شوی باید از بند «پ» استفاده کنی.

مشکلاتی که کاریابی را سخت کرده باعث می‌شود این تلقی وجود داشته باشد که پارتی داشتن برای یافتن شغل دیگر محدود به استخدام‌های دائمی و بلند مدت هم نیست. خیلی‌ها بر این باورند که در سازمان‌های و بنگاه‌های خصولتی و حتی در بخش خصوصی این مهم است که آشنایی داشته باشی و معرفی و احیانا توصیه شوی. تااینجای کار باید منتقد پر و پا قرص رابطه باشیم. رابطه جای ضابطه، شایسته‌سالاری را به گوشه رینگ برده و نابرابری در یافتن شغل باعث شده عدالت اجتماعی به فراموشی سپرده شود. با این همه می‌توان خوانش دیگری هم از رابطه داشت؛ اینکه تخصص‌ات به دیگران معرفی شود و هر زمان که بخواهی این فرصت را داشته باشی که حداقل خودت را در معرض ارزیابی شغلی قرار دهی.

پرس‌وجو از آشنایان؛ مهمترین تلاش برای یافتن شغل

خیلی از ما در برهه‌ای نقش مشاور شغلی را بازی کرده‌ایم. نرخ ۱۰,۸ درصدی برای بیکاری که در بهار امسال اعلام شده یعنی اینکه از هر ۱۰ ایرانی جویای کار حداقل یک نفر بیکار است. برخی اظهار نظرها حاکی از این است که در هر خانواده ایرانی یک بیکار وجود دارد. این شرایط باعث می‌شود مدام با آدم‌های در جست‌وجوی کار مواجه شویم و احیانا اگر چیزی درباره کاریابی بدانیم به آنها بگوییم. توصیه ما به کارجویان چیست؟

اطلاعات نتایج طرح آمارگیری نیروی کار سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد ۳۳,۹ درصد از اقدامات انجام شده برای جست‌وجوی کار توسط بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر مربوط به پرس‌وجو از دوستان و آشنایان، ۲۱ درصد ثبت‌نام یا پیگیری در مراکز خدمات اشتغال و دفاتر کاریابی غیردولتی، ۱۶,۷ درصد درج آگهی در روزنامه یا مطالعه آگهی‌های استخدامی و ۱۶,۱ درصد تماس با کارفرما بوده است. این بررسی موارد دیگر تلاش برای جست‌وجوی کار را نیز تشریح کرده است. در میان این موارد اشاره‌ای به کاریابی از طریق فضای مجازی و سایت‌های استخدام نشده، هرچند ممکن است این نوع گشتن دنبال کار در دسته درج آگهی در روزنامه یا مطالعه آگهی‌های استخدامی یا سایر روش‌ها محاسبه شده باشد. مقایسه انجام شده بین روش‌های کاریابی در سال ۹۷ و سال ۹۶ ما را به نتایج جالبی می‌رساند: روش سنتی پرس‌وجو از دوستان و آشنایان برای کاریابی حدود یک درصد کمتر مورد استفاده قرار گرفته و در مقابل، سایر روش‌ها با رشد حدود یک درصدی مواجه شده است.

ارزیابی مستقلی در این زمینه وجود ندارد که فضای مجازی، از سایت‌های درج کننده آگهی استخدام گرفته تا کانال‌های کاریابی و صفحاتی که ادمین‌های آنها مدعی هستند کارجو را به کارفرما وصل می‌کنند، چقدر در یافتن شغل موثر واقع شده است؟ بر این اساس دقیقا نمی‌دانیم فراگیر شدن استفاده از اینترنت چه نقشی در معرفی افراد به بازار کار داشته است؟

کاریابی در عصر ارتباطات

بر اساس آمار سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی تا پایان سال ۹۷ ضریب نفوذ اینترنت در ایران به ۹۰ درصد رسیده است، یعنی ۷۴ میلیون ایرانی به اینترنت دسترسی داشته‌اند. یک جست‌وجوی ساده ما را به تعداد زیادی سایت کاریابی و آگهی استخدام می‌رساند؛ این به جز کانال‌های تلگرامی کاریابی و گروه‌هایی است که به صورت صنفی افراد را از موقعیت‌های شغلی جدید آگاه می‌کنند.

در بسیاری موارد شاهد فعالیت تجاری کاریابی‌ها هستیم. آنها معمولا یک هزینه اولیه دریافت می‌کنند و در مرحله بعد بخشی از حقوق فرد را مطالبه می‌کنند. شاهد این هستیم که با نیروی کار قراردادهای سه و چهار ماهه بسته می‌شود و بعد از اتمام قرارداد بسیاری از کار بیکار می‌شوند. باز آنها مجبورند به سراغ کاریابی‌ها بروند و این چرخه تکرار می‌شود.

فعالیت فراگیر سایت‌های درج آگهی ثابت کننده این است که اینترنت جای پای خود را در یافتن شغل باز کرده است و چه بسا اکنون کارجویان بیشتر از اینکه برای یافتن شغل از دوستان و آشنایان پرس و جو کنند یا در روزنامه‌ها دنبال آگهی استخدام بگردند، به سایت‌های درج آگهی استخدام مراجعه می‌کنند. تقریبا تمامی سایت‌های معروف در این زمینه آگهی استخدام و حتی آمادگی به کار را رایگان درج می‌کنند. در ابتدا شاید این سوال پیش بیاید که سود این سایت‌ها از این کار چیست؟ جواب این سوال ساده است. سایت‌های درج آگهی استخدام با گرفتن آگهی‌های بازرگانی خرج خود را درمی‌آورند و احتمالا سود سرشاری هم می‌برند. این نشان‌دهنده این واقعیت است که بازدید آنها بالاست و از این واقعیت باید چنین نتیجه گرفت که خیلی‌ها توی اینترنت دنبال کار می‌گردند.

فعالیت تجاری کاریابی‌ها

کاظم فرج‌اللهی (کارشناس بازار کار و فعال کارگری) با بیان اینکه یافتن شغل دولتی برای بسیاری تبدیل به رویا شده، در گفتگو با ایلنا عنوان می‌کند: حداقل در این قسمت مشکل به این برنمی‌گردد که فرد از استخدام اطلاع پیدا نمی‌کند. بسیاری از افراد حتی در آزمون استخدامی شرکت و قبول می‌شوند، اما در مصاحبه آنها را رد می‌کنند و به این صورت راهی برای جستن شغل دائمی نمی‌یابند.

او درباره دنبال کار گشتن در بخش خصوصی به این موضوع اشاره می‌کند که کارجویی سنتی یعنی پرس و جو از دوستان و آشنایان همچنان روش پرطرفداری است، اما در سال‌های اخیر با افزایش فعالیت کاریابی‌ها هم مواجه شده‌ایم.

این فعال کارگری ادامه می‌دهد: لزوم اتصال کارجویان به کارفرمایان وجود دارد، اما باید دید کاریابی‌ها در این زمینه فعالیت مثبتی داشته‌اند یا نه؟ واقعیت این است که در بسیاری موارد شاهد فعالیت تجاری کاریابی‌ها هستیم. آنها معمولا یک هزینه اولیه دریافت می‌کنند و در مرحله بعد بخشی از حقوق فرد را مطالبه می‌کنند. شاهد این هستیم که با نیروی کار قراردادهای سه و چهار ماهه بسته می‌شود و بعد از اتمام قرارداد بسیاری از کار بیکار می‌شوند. باز آنها مجبورند به سراغ کاریابی‌ها بروند و این چرخه تکرار می‌شود.

او اتصال نیروی کار به کارفرما را جزء وظایف دولت می‌داند و می‌گوید: یکی از رسالت‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تنظیم بازار کار است و اتصال کارجویان به کارفرمایان نیز در این بخش قرار می‌گیرد.

جمشید عدالتیان شهریاری (فعال کارفرمایی) نیز با اشاره به اینکه اتصال نیروی کار به کارفرمایان ضروری است، به نقش کاریابی‌ها اشاره می‌کند و به ایلنا می‌گوید: همین ضرورت به ایجاد کاریابی‌هایی منجر شده و بخش خصوصی در این زمینه فعالیت می‌کند.

او ادامه می‌دهد: آنچه ما از فعالیت کاریابی‌ها درمی‌یابیم این است که اغلب، نیروی کار ساده و بی‌تجربه را به بازار کار متصل می‌کنند، اما باید از گونه‌ای دیگر از کاریابی هم حرف زد و آن رساندن متخصصان به کارفرمایانی است که دنبال نیروی ویژه می‌گردند.

جمشید عدالتیان شهریاری، فعال کارفرمایی: اتصال نیروی کار به کارفرمایان ضروری است. همین ضرورت به ایجاد کاریابی‌هایی منجر شده و بخش خصوصی در این زمینه فعالیت می‌کند. سایت‌های درج آگهی استخدام نیز می‌توانند خلاهای موجود را پر کنند

کاظم فرج‌اللهی، کارشناس بازار کار و فعال کارگری: یافتن شغل دولتی برای بسیاری تبدیل به رویا شده و حداقل در این قسمت مشکل به این برنمی‌گردد که فرد از استخدام اطلاع پیدا نمی‌کند. بسیاری از افراد حتی در آزمون استخدامی شرکت و قبول می‌شوند، اما در مصاحبه آنها را رد می‌کنند و به این صورت راهی برای جستن شغل دائمی نمی‌یابند

حاضر یافتن و به‌کارگیری چنین نیرویی اغلب با معرفی صورت می‌گیرد. در نظر بگیرید که یک کارشناس بازرگانی که بتواند فروش یک بنگاه را در تضمین کند، کار ویژه‌ای است و به سادگی نمی‌توان به هر فردی برای این کار اعتماد کرد.

به گفته او؛ کاریابی‌ها می‌توانند نقش اتصال نیروی متخصص به کارفرمایان را بازی کنند، همانطور که وجود سایت‌های درج آگهی استخدام که به صورت تخصصی کار می‌کنند در این زمینه اهمیت ویژه‌ای دارند.

عدالتیان البته به نقش وزارت کار در اتصال نیروی کار به کارفرمایان نیز اشاره دارد و می‌گوید: در مورد افرادی که تجربه ندارند و تازه می‌خواهند وارد بازار کار شوند موضوع اهمیت بیشتری دارد. در این مورد حتی شاید لازم باشد آموزش‌هایی هم ارائه شود و افراد را آماده فعالیت در بازار کار کنند.

تعیین ضابطه‌هایی برای کاریابی اینترنتی

وقتی روزنامه‌ها ضمیمه‌ای منتشر کردند و بخشی از آن را به درج آگهی‌های استخدام اختصاص دادند، نیروهای کار امیدوار شدند بخشی از رانت موجود در کاریابی از بین برود. واقعیت این است که به میزانی که شفاف‌سازی شده و اطلاعات در دسترس قرار گیرد، فساد، رانت و به صورت ویژه پارتی بازی در بازار کار کاهش می‌یابد. با این همه، هنوز لازم بود گام‌هایی در راستای سهولت دسترسی به کار برداشته شود. فراگیر شدن استفاده از اینترنت فرصت مناسبی به وجود آورده است. این به ویژه زمانی بیشتر اهمیت می‌یابد که بدانیم بسیاری از کارجویان از پرداخت هزینه برای جستن کار عاجزند و ترجیح می‌دهند از خدمات مجانی استفاده کنند.

نمی‌توان منکر نقش کاریابی‌ها در اتصال نیروی کار به بازار شد، اما طلب هزینه در قبال خدمتی که انجام می‌شود باعث می‌شود این برچسب به آنها بخورد که این شرکت‌ها از بیکاری دیگران پول درمی‌آورند. اغلب سایت‌های درج آگهی استخدام هزینه‌ای طلب نمی‌کنند، اما در این بین هم مشکلی وجود دارد و آن این است که فعالیت لجام گسیخته این سایت‌ها می‌تواند منجر به معرفی کارجویان بی‌تخصص و از بین رفتن اعتماد شود. همچنین باید آن طرف ماجرا را هم دید: چه تضمینی هست که از کارجویان سوءاستفاده نشود؟ شکی نیست که کارجویی در اینترنت یک ضرورت است، اما به نظر می‌رسد باید نظارت‌های ویژه‌ای هم باشد و معیارهایی مشخص و همگانی برای چنین فعالیتی تعریف شود.

اخبار کارگری

علی خدایی:

ترمیم غیرمستقیم دستمزد ضروری است

عضو کارگری شورای عالی کار از تدوین راهکارهای افزایش قدرت خرید کارگران خبر داد.

علی خدایی در گفتگو با خبرنگار ایلنا، از تدوین پیشنهادهایی توسط سه گروه مختلف شورای عالی کار برای «افزایش قدرت خرید کارگران» خبر داد.

سه‌شنبه هفته گذشته، جلسه شورای عالی کار بعد از مدتها وقفه برگزار شد؛ یکی از موضوعاتی که در این جلسه به بحث گذاشته شد، راهکارهای افزایش قدرت خرید کارگران بود.

خدایی می‌گوید: در جلس هفته قبل مقرر شد ظرف مدت دو هفته، هر سه گروه دولت، کارگری و کارفرمایی، پیشنهادات خود را برای افزایش قدرت خرید کارگران آماده کرده و ارائه دهند.

به گفته‌ی او، قرار است بعد از تحویل پیشنهادات، جلسه بعدی شورای عالی کار برگزار شده و در مورد راهکارهای پیشنهادی بحث شود. خدایی با تاکید بر لزوم ترمیم غیرمستقیم دستمزد و افزایش قدرت خرید کارگران، در مورد پیشنهادهای گروه کارگری گفت: هنوز پیشنهادات ما تکمیل نشده؛ اما ما طرح‌هایی راجع به مسکن، توزیع کالا به قیمت ارزان میان کارگران و فراهم نمودن اقلام سبد معاش داریم که امیدواریم با توجه به وضع نامطلوب معیشتی کارگران، این پیشنهادات در جلسه سه‌جانبه که نهایتاً باید تا دو هفته دیگر برگزار شود، مورد تایید قرار بگیرد. وی با بیان اینکه گروه کارگری همه تلاش خود را برای اقناع شرکای اجتماعی به کار خواهد بست، ادامه داد: محاسبات سبد معاش نشان می‌دهد که قدرت خرید کارگران نیاز به ترمیم جدی دارد؛ کارگران امروز در تامین اولین مایحتاج زندگی مانند مسکن و خوراک، مشکل جدی دارند.

آخرین محاسبات سبد معاش کارگری که برای تیرماه ۹۸ انجام شده، نشان می‌دهد که هزینه‌های حداقلی زندگی از مرز ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان فراتر رفته است. خدایی در انتها تاکید می‌کند: نباید بحث‌های ترمیمی دستمزد به روزهای پایانی سال موکول شود؛ همین حالا زمان مناسب برای اتخاذ راهکارهای افزایش قدرت خرید کارگران است و نباید به هیچ وجه تاخیر روا بدارند.

فرماندار وعده پیگیری داد

کارگران شهرداری کلاله معوقات مزدی دارند

کارگران شهرداری کلاله در استان مازندران خواستار رسیدگی فرمانداری به معوقات مزدی و بحث امنیت شغلی خود شدند.

به گزارش خبرنگار ایلنا، حدود ۵۰ نفر از کارگران شهرداری کلاله که تحت مسئولیت یک شرکت پیمانکاری مشغول کارند، روز گذشته (۱۵ مردادماه) به نبود امنیت شغلی، عدم تحقق وعده‌های پیمانکار و عدم پرداخت معوقات مزدی اعتراض کردند.

کارگران می‌گویند: علی بیانی (فرماندار شهرستان کلاله) با حضور در جمع کارگران؛ در جریان مشکلات آنها قرار گرفت و وعده پیگیری به مشکلات آنها را داد.

به ادعای کارگران شهرداری کلاله، آنها از سال ۹۳ که تحت مسئولیت پیمانکار در شهرداری مشغول کار شده‌اند مطالباتشان با تاخیر پرداخت می‌شود.

آنها گفتند: دستمزد ما حدود دو میلیون و ۴۰۰ هزار تومان است که آن هم توسط پیمانکار به موقع پرداخت نمی‌شود و حداقل‌های زندگی ما را تامین نمی‌کند. با این وضعیت خانواده‌هایمان با مشکلات بسیاری رودررو هستند. به گفته آنها، مهم‌ترین دغدغه کارگران شهرداری کلاله که در بخش‌های مختلف شهر مشغول کارند، دریافت مطالبات معوقه و به خطر افتادن امنیت شغلی‌شان است. این در حالیست که اخیرا پیمانکار تعدادی از همکارانمان را با حدود ۱۵ سال سابقه از کار بیکار کرده است. کارگران تصریح کردند: ماه‌هاست منتظر پرداخت مطالبات معوقه خود هستیم اما پیمانکار هیچ اهمیتی به پرداخت مطالباتمان ندارد. شرایط اقتصادی سخت است و این تأخیر در پرداخت حقوق‌ها بیشتر ما را تحت فشار قرار می‌دهد.